

MEDALION LITERAR — ȘTEFANIA STÎNCĂ

Dorin Nicolin

A trăit și a scris la Târgoviște. o poetă puțin cunoscută, deși talentul său incontestabil ar fi trebuit să-i înregistreze vocea ritmată atât pe plan local, cât și la nivelul scriitorilor valoroși ai poporului nostru. Este vorba de Ștefania Stîncă, pe care o vom prezenta în acest medalion, merit să deschidă drumul unei mai largi analize și prezentări, pe deplin meritate.

Ștefania Stîncă, pseudonimul literar al Ștefaniei Nicolaescu, s-a născut la Târgoviște la 10 noiembrie 1919, ca fiica lui Ștefan I. Nicolaescu și a Mariei Nicolaescu, născută Craiovescu.

A învățat primii patru ani la școala primară din orașul natal, a fost eleva liceului de fete care purta în vremea respectivă numele lui Carabella, cel care donase cândva terenul pe care s-a construit școala. Ultimii ani de liceu i-a trecut „în particular”, ceea ce însemna atunci învățământ fără frecvență, promovarea dintr-o clasă în alta făcându-se pe bază de examene în sesiuni speciale, pentru care elevii se pregăteau singuri. Terminarea liceului în aceste condiții s-a datorat faptului că Ștefania Nicolaescu s-a căsătorit foarte tânără — cu profesorul Dumitru Săvoiu — având însă o căsnicie de scurtă durată, deloc fericită, care se pare că a adăugat o amprentă asupra sufletului, și așa neliniștit, al viitoarei poete. Rana interioară s-a mărit și mai mult când, după despărțirea de soțul ei, singurul copil rezultat din această căsătorie a murit la o vârstă fragedă, ca urmare a unei operații chirurgicale nereușite.

Ștefania Nicolaescu a studiat, după terminarea liceului, la Universitatea din București, Facultatea de Drept, pe care a absolvit-o fără a activa însă într-o profesie juridică. După aceea a fost studentă la cursurile fără frecvență ale Facultății de filozofie și istorie, absolvind-o și încadrându-se, după un timp în învățământ, funcționând,

până la pensionare, ca profesoară de limba și literatura română la diferite școli din județ și din Târgoviște. În ultima perioadă a carierei sale didactice a fost încadrată la Liceul economic din oraș.

Înainte de a deveni profesoară Ștefania Nicolaescu a lucrat la Editura „Boema” din București și a fost scurt timp bibliotecară șefă la Biblioteca orășenească Târgoviște.

Cariera didactică și-a sfârșit-o în anul 1976, când s-a pensionat pentru limită de vârstă. S-a stins din viață la 15 noiembrie 1984, la Târgoviște în casa părintească de pe str. Nicolae Bălcescu nr. 291.

Am amintit mai înainte de părinții poetei. Câteva cuvinte în plus se cuvin despre Ștefan I. Nicolaescu, tatăl Ștefaniei, care a fost o figură bine cunoscută în peisajul cultural al urbei, având un profil spiritual aparte și înclinații deosebite spre cuvântul tipărit. El a fost ani de zile corespondentul unui mare cotidian din capitală pentru județul Dâmbovița. În tinerețe a scris versuri, semnând versuri cu pseudonimul Ștefan Seimeanu. Este menționat în „Anuarul presei și al lumii politice” încă din anul 1909 ca ziarist la Târgoviște. A avut relații cu mulți cărturari ai vremii (Brătescu-Voinești, Maica Smara, Gala Galaction, G. M. Vlădescu și alții). A fost decorat cu mai multe ordine și medalii, dintre care una oferită de Ministerul Instrucțiunii Publice din Franța. Era rudă sau numai prieten cu doctorul Ștefan Stîncă, cunoscut militant socialist, care a locuit o vreme la Titu, în județul Dâmbovița, astfel că e probabil ca fiica lui Ștefan Nicolaescu, scriitoarea pe care o evocăm, să-și fi adoptat pseudonimul literar inspirată de numele celui mai sus amintit. A avut un frate, Răducanu, care a fost ofițer și care a murit foarte tânăr, în 1909, la numai 28 de ani. Acesta, un maladiv, a scris și el poezii, pe care le semna Radu Stîncă.

Talentul poetei se manifestase de timpuriu, debutând în pagină tipărită încă din vremea studenției, în 1940, când publică versuri și cronici literare și de artă plastică, în pagina de literatură și artă a ziarului „Ancheta”, care apărea la Târgoviște sub direcția lui I. C. Vasiliu. Dar Ștefania Stîncă își vede tipărite versurile și în prestigioasa revistă „Gândirea”. Deși avem informații că i s-au publicat

poezii în mai multe numere, am putut identifica numai poemul *Sborul*, care a apărut în numărul 1 din ianuarie 1943 (pag. 31). S-a mai găsit printre manuscrisele rămase de la scriitoare și un text decupat din revista „Dobrogea jună” din 15 decembrie 1942 cu poezia „*Madrigal*”.

Mult mai târziu, în decembrie 1970, publică în revista liceului Ienăchiță Văcărescu din Târgoviște — Vlăstarul — poezia „*Coresi*”, iar în 1973, cu ocazia semicentenarului liceului economic, apare volumul „*Jubileu*” (ed. Universității București), în care este cuprins poemul „*Om*”, semnat de Ștefania Stîncă, profesoară la această școală.

Din consemnările autobiografice ale poetei aflăm că activitatea sa literară este mult mai întinsă decât am rezumat-o în aceste rânduri, rezultând că a mai publicat și în „*Convorbiri literare*” (direcția I. A. Torouțiu), în „*Universul*”, „*Revista scriitoarelor și scriitorilor*” (direcția Aida Vrioni), „*Vremea*”, „*Claviaturi*” (direcția Gherghinescu Vania). „*Gazeta de Turda*”, „*Viața*” (direcția Liviu Rebreanu), „*Caietele Teatrului Național*” (direcția Liviu Rebreanu) etc.

Tot din aceleași consemnări rezultă că a participat la viața literară în anii 1936—1970 (data aceasta, ultima, nu exclude și alte participări ulterioare), ca elevă, studentă și profesoară, prin prezența activă la șezătorile literare organizate periodic sau sporadic, fiind alături de alți scriitori la Alba-Iulia, Fieni, Turda, Constanța, București etc. În cadrul manifestărilor literare și culturale Ștefania Stîncă avea să se afle alături de personalități de prim plan ale literaturii noastre, pe care le-a cunoscut, desigur, amintind doar câteva nume: Liviu Rebreanu, Ion Minulescu, N. D. Cocea, Ionel Teodoreanu, Virgil Cărianopol, Coca Farago, Matei Alexandrescu și mulți alții, până la scriitorii afirmați mai târziu ca: Radu Petrescu, Mircea Horia Simionescu, Teodor Balș, Gh. Tomozei, toți legați, direct sau indirect de Târgoviște.

În anul 1980 Ștefania Nicolaescu este solicitată în scris de către *Centrul de lingvistică, istorie literară și folclor* din Iași să depună un

material cu privire la biografia și activitatea sa literară, pentru a fi inclusă într-un dicționar al literaturii române din secolul al XX-lea.

Răspunsul dat este foarte interesant și impresionant, deoarece se precizează o serie de amănunte privind viața și lucrările Ștefaniei Stîncă și se desprind câteva laturi definitorii ale sensibilității deosebite, ale lărgirii orizontului spiritual și ale modestiei poetei. Mai aflăm, cu această ocazie, că scriitorul Octav Sargețiu era în strânsă legătură de comuniune literară cu poeta și acesta o îndruma stăruitor să trimită fișa pentru dicționar. Vom reda câteva rânduri emoționante, prin care Ștefania Stîncă se autocaracteriza pe sine și poezia ei:

„După ce am consultat primul volum al Dicționarului literaturii române și am admirat documentarea unor prezentări, m-am intimidat ca un elev slab și mi-am zis că am realizat în literatură prea puțin sau nimic ca să merit fie și un rând în volumul al doilea.

Silită de împrejurări nefaste am abandonat încă acum trei decenii (1948 n.n.) Bucureștii sau Bucureștii m-au abandonat. Am dat fuga — în legitimă apărare — să mă căpătuiesc dăscăliță în târgul natal ca să ajung ca meșterul Artur (Enășescu n.n.)...

Arta mea a stat de la început sub semnul războiului și al nenorocului.

La două luni după apariția poeziilor lui Artur Enășescu (editate sub îngrijirea poetei n.n.) mi-am îngropat la Belu singurul copil, o fetiță tare deșteaptă. Am pierdut-o într-o noapte.

.....

Rigoarea, clasicitatea sonetelor, mă fascinează și când mi le rostesc mie însămi nu mai știu dacă am pierdut literatura sau de nu cumva literatura m- a pierdut pe mine.

Puțin înaintea morții tragice, George Buznea, cel mai bun traducător al lui Dante, mi-a lăudat sonetele într-o scrisoare care poate constitui o eventuală prefață“.

Deoarece am parcurs ultimele rânduri ale scrisorii lui George Buznea către Ștefania Stîncă, credem că este cazul a transcrie aici o apreciere ce poate sta, desigur, ca o scurtă dar sintetizatoare prefață

la versurile poetei: „Verbul dumneavoastră poetic are paloarea fermecătoare a marmorei și sonoritatea melancolică a bronzului“.

Pornind de la această introducere în universul poetic al Ștefaniei Stîncă, să precizăm care au fost principalele sale lucrări și soarta pe care au avut-o.

Așa cum am mai amintit, scriitoarea a început să creeze încă din tinerețe și anul 1940 a constituit o dată în activitatea sa prin faptul că își vede publicate primele realizări, unele sub pseudonimul Alba-Maria Seimeanu, în ziarul local „Ancheta“.

În 1947, lucrând așa cum s-a arătat mai sus, la editura „Boema“ din București, scoate la iveală un volum al poetului Artur Enășescu, cu titlul „Revolta zeului“ și cu mențiunea: „ediție prefăcută și îngrijită de Ștefania Stîncă“.

În aceeași perioadă, scriitoarea predă editurii volumul de versuri „Întâia carte“, care are o soartă greu de imaginat: intrată în tipografie după corecturile de rigoare, având imprimat și un portret de V. Velisaratu, urma să ia drumul difuzării în librării. Împrejurările vitrege, neclare pentru noi, fac însă ca toate exemplarele, finisate se pare, să dispară, în timp ce și editura „Boema“ se desființează. Volumul avea 60 de pagini și putem să îl reconstituim și astăzi, cu oarecare aproximație, din materialul găsit după decesul poetei, fără a se indica precis care din poeziile în manuscris au fost sigur incluse în volum.

Tot în manuscris a rămas un ciclu nefinisat, pe care Ștefania Stîncă dorea să-l intituleze, la o eventuală publicare, cu o trimitere la eroina epopeei antice a lui Vergilius: „Infelix Dido“.

Alt manuscris, de data aceasta în proză, și mai puțin finisat, cuprinde începutul unui ciclu de nuvele (cu caracter autobiografic) ce urma să se intituleze „*Domeniul garoafelor*“.

Ștefania Stîncă a făcut și o traducere, de asemenea aflată sub semnul nefericit al pierderii în întregime, înainte de publicare, a manuscrisului. Este vorba de romanul „*Malaise*“ al scriitorului francez Henri Fauconnier, ce urma să apară în 1948 la aceeași editură

„Boema“, sub titlul „Amok“, fiind reglementată problema drepturilor de autor cu librăria Stock-Delamcin et Boutellier din Paris.

Așadar, singurul volum ieșit din mâinile Ștefaniei Stîncă și ajuns în circulație a fost „Revolta zeului“ poezii scrise de Artur Enășescu, contribuția poetei fiind meritorie totuși, prin strângerea lor în volum și prin prefața pe care a scris-o.

Interesant de știut este faptul că editarea cărții lui Artur Enășescu a fost comentată de câteva figuri de prim plan ale literaturii și criticii din acea vreme. Astfel într-o tabletă din ziarul „Adevărul“ din februarie 1947, Tudor Arghezi se referă în mod laudativ la editarea poeziilor amintite de către tânăra noastră (atunci) poetă: „Am răsoit cu tragere de inimă și cu o lacrimă de miloasă omenie, volumul „Revolta zeului“, apărut în editura „Boema“ și prezentat pe un plan pieziș, de doamna sau domnișoara Ștefania Stîncă, un nume indicator de talent. Îi mulțumesc că mi l-a trimis“.

Tudor Vianu, în lucrarea sa „Scriitori români“ (vol. III, Ed. Minerva, București, 1971, pag. 324), în capitolul intitulat „Umbra poetului“ (Artur Enășescu n.n.) scrie următoarele: „După moarte, poetul a găsit un apologet în Ștefania Stîncă, editoarea unei culegeri din poeziile lui: *Revolta zeului*. Umbra poetului va fi tresărit în neguri unde dispăruse cu totul“.

Într-o analiză a poeziei lui A. Enășescu, făcută de Perpessicius în volumul „Mențiuni de istoriografie și folclor“ (1948—1956), ESPLA, București, 1957, găsim de asemenea o trimitere la strângerea și prezentarea poeziilor nefericitului poet de către Ștefania Stîncă. După ce sublinia necesitatea unei reabilitări a poetului și a unei corecte situări a acestuia în cadrul ce i se cuvine, criticul literar Perpessicius notează: „Este tocmai ce a întreprins o temerară editură și o tânără și entuziastă editoare și faptul se cuvine subliniat, cu toată gratitudinea, chiar dacă (și poate tocmai pentru acest lucru) realizarea însăși ridică obiecțiuni de amănunt.“ Aceste rânduri, de la pagina 19, cu o notă de subsol care indică volumul pus în discuție: Artur Enășescu, *Revolta zeului*, versuri cu o prefață de Ștefania

Stîncă și un portret-simbol, inedit al autorului, de Ion Sava, editura Boema.

Virgil Carianopol, în cartea „Scriitori care au devenit amintiri“, vol. I, ed. Minerva, București, 1973, se referă la editarea poeziilor lui A. Enășescu de către scriitoarea noastră: „Volumul... *Revolta zeului*, apărut în anul 1946 (data eronată n.n.) la editura Boema, cu o strălucită prezentare făcută de poeta Ștefania Stîncă (pag. 98). În capitolul „Alt popas-Târgoviște“, Virgil Carianopol deapănă amintiri în care apare poeta-fiică a acestei urbe: „Când ne-am întors, în fața librăriei, în mijlocul unui grup de elevi de clasa a VIII-a a liceului din localitate, ne așteptau scriitorii... care strângeau în mijlocul lor silueta dulce a poetei târgoviștene Ștefania Stîncă“.

O prezentare a volumului lui A. Enășescu semnează poetul de origine târgovișteană George Păun în ziarul „Tribuna românească“ nr. 43, București, 1947.

Numele Ștefaniei Stîncă e amintit de D. Murărașu în „Istoria literaturii române“ (ed. Cartea Românească, Buc. 1943, p. 407), precum și în volumul „Gândirea și gândirismul“ de Dumitru Micu (ed. Minerva, Buc. 1975, p. 671), precum și în alte articole și monografii (ex. Dan Patrașincu, 1943; Lucian Penescu, 1970; G. Sbârcea, I. Vasiliu, 1980).

Ne vom strădui, în continuare, să trecem în revistă, în limitele permise de un asemenea „medalion“, versurile pe care ni le-a lăsat Ștefania Stîncă, de frumusețea cărora vor fi convinși cei ce citesc aceste rânduri, numai parcurgând citatele pe care le vom folosi, comentariile fiind uneori de prisos.

Una din poeziile care a văzut lumina tiparului în anul 1941, deci în prima perioadă de activitate scriitoricească, se intitulează „*La sfârșit de caiet*“ și etalează în mod clar un talent format, o stăpânire deja afirmată a mijloacelor poetice, precum se vede în strofa a III-a: „Lângă jaful inimii nu e/ Nici un zbor să-mi sângere mândria/ Și m-a luat de mână poezia/ Cer și soare, vis și liniște“. În 1942 publică în „Dobrogea jună“ un *Madrigal*“ în care apare semnul tristeții ce va marca cea mai mare parte a poemelor Ștefaniei Stîncă: „S-au sfâșiat

mătăsurile de argint/ În sufletul-corabie săracă/ Nu vine nimeni, nimeni nu mai pleacă/ Și-i cântecul mai trist ca un colind“. Un arpeggiu de strălucite note lirice găsim într-una din strofele poeziei *Sborul*, publicată în revista „Gândirea“ (an XXII. nr. 1, ianuarie 1943, p. 31): „Un păun de liniște rotea/ Hohot mai amar, mai deslușit,/ Cine te- a știut și te-a iubit/ Stea năucă, fără moarte stea?“

Într-un manuscris găsim o strofă în care se sintetizează plângerea poetei pentru cascada de nerealizări, care i-au tulburat viața, cu o singură consolare: poezia și ceea ce trebuie subliniat, cea pe care a dat-o țării, din tot sufletul ei de artist-cetățean: „N-am speranțe, n-am copii/ Și nimic din ce-aș fi vrut/ Ei, și n-am știut decât/ Să-i spun țării poezii“.

Volumul *Întâia carte*, așa cum am mai spus, n-a apărut niciodată în vitrinele librăriilor, și nici n-am putut să-l reconstituim exact, dat fiind faptul că am găsit filele pentru corectură în număr de numai 23 de titluri de poezii, deși cartea a avut 80 de pagini (după cum nota chiar scriitoarea). Redăm aceste titluri: *Invocație către muză, Ceas solemn, Cântec de internat, Titlu mic, Sborul, Vizită, Maria Magdalena, Cale Domnească, Fiul risipitor, Rugă, Cântecul lebedei, Fântâna, Schimbarea la față, Lecturi* (zece poeme), *Vârsta recreației, Dragonul de fum, Cântec pe întuneric, Pacea de sus, Rugă de noapte, Târgul pitoresc*.

În prima poezie, care dă și titlul volumului, se văd desigur caracteristicile versurilor Ștefaniei Stîncă subliniate în mod fericit chiar de autoare („Diafanele cuvinte/ Tot mai pârguite mi-s/ Trist apasă peste vis/ Literă de plumb fierbinte“), precum și mijloacele artistice care nu mai sunt ale unui începător (imaginile, rimele). În versurile: „Anii tineri se găsesc/ Să se mute într-o carte“ se întrevede trecerea de la trăirea vârstei primăvăratice la formularea concluziilor acestei trăiri, în carte.

Unele poezii ne duc cu gândul la sensibilitatea specific feminină a Magdei Isanos, cum ar fi acele versuri pe care se pare că le-a dedicat fiicei sale, pierdută însă înainte de a putea ține seama de îndemnurile mamei: „Nu te sfădi cu greierii ca mine/ Nici nu căta

prin ierburi înțelese“. Un-interesant final se pare a fi fost totuși exclus din poezia *Invocație către muză* în forma sa definitivă, pentru volum: „Fetița mi-a șoptit că Dumnezeu/ Ar fi un flașnetar întârziat/ Cu vals și papagal prin mahalale“.

Ștefania Stîncă este deseori copleșită de istoria ce glăsuiește la tot pasul în orașul ei de o viață. Târgoviștea, veche cetate de scaun, care-i inspiră versurile „și-a noapte-bună și-au surâs voievozii“. (*Ceas solemn*).

Natura participă la stările sufletești ale prea de timpuriu întristatei poete: „Mă-nfășur cu toată tinerețea/ Cerului semeț și-o strâng în brațe/ Toamna când întâiul stol de rațe/ Fremătând îmi spintecă tristețea“. (*Elegie*).

Poezia *Sborul*, de care am amintit, reliefează, o dată în plus, izvorul liric al Ștefaniei Stîncă: „De prin anii pustiiți și goi/ Rar adun îndemnul unui sbor/ N-are aripi bietul visător/ Cât îl cheamă umbrele- napoi“.

De reținut sunt și versurile în care evocă interiorul casei părintești: „Când doarme Strada Mare/ Și bunica din portret/ Să trimitem la plimbare/ Acest suflet desuet“, prilej de exprimare a stărilor sufletești ale celei care, în casa de pe Strada Mare (Calea Domnească din Târgoviște), își trimite la plimbare cu romantism totuși juvenil, „sufletul desuet“.

Orașul în care a trăit Ștefania Stîncă apare creionat în contururi semnificative în poezia *Calea Domnească*. Este redată în câteva tablouri sugestive, cu talent de pictoriță, atmosfera târgovișteană: „Castani solemnii te-ntâmpină la gară“, sau: „Mi-aduc aminte ulițele mici/ Cu plozii goi și bălțile cu soare“, sau: „Se pripășise-n colț un covrigar/ Un grec cu fes de lână fumuriu/ Dădea covrigi uscați pe datorii/ Cu gesturi largi de latifundiar“. În final, găsim îmbinarea trecutului istoric al orașului cu frământările interioare ale poetei: „Cale Domnească-secole mărețe/ Îmi regăsesc fântânile secate/ Mă jefuiești de leagănele toate/ Zadarnică, fierbinte tinerețe“.

Poeta folosește și versul alb, ca în poezia *Târgul pitoresc* în care, din nou, stările sufletești se îmbină cu peisajul târgului natal.

Creația Ștefaniei Stîncă din ultima parte a vieții sale — în orice caz — după 1970 (deși puține versuri poartă data compunerii lor) — o vom analiza în continuare, arătând că s-au găsit manuscrise ce nu fac parte, se pare, din ciclul „Infelix Dido“, cum și poezii dactilografiate, deci în formă definitivă, care urmau să facă parte în mod cert din acest ciclu.

De observat că poeziile din această ultimă categorie pot fi împărțite, după forma lor, astfel: sonetele scrise cu respectarea normelor sonetului clasic (două strofe de câte patru versuri și alte două de câte trei versuri endecasilabice) și altele scrise în vers alb, cu o nedesmințită muzicalitate ce le dă acel ritm interior care susține fluiditatea lecturii.

Prima poezie din ciclu se intitulează *Craioveștii*. Ștefania Stîncă-Nicolescu era fiica — așa cum spuneam în introducere — a Mariei Craiovescu și probabil, gândul care a stat la baza poemului se întoarce către vechea familie a Craioveștilor, cu rădăcini adânci în istorie. Poeta spune că de la boierii care și-au înscris numele în file de cronică, a moștenit „numai acest plaivaz“, nefiind purtătoarea și a unor calități de luptător: „Port poate duhul unuia mai blând/ Ce s-a lăsat tăiat decât să taie“. Și, continuând: „Eu, spada voastră nu mi-o ascuții/ Îndrăgostit sunt de văpaia minții/ Un menestrel ce-și pomeni părinții/ Țărâna vie-a mumei Români“.

Poezia (datată noiembrie 1982), fără titlu (un sonet), este impresionantă prin finalul ei: „Iar versurile, paisprezece toate/ Mi-s dragi că le privesc îngemănate/ De spaima morții, de văpaia vieții“.

Un alt sonet, de asemenea fără titlu, e poate o *Ars Poetica*, autoarea definind versurile ca un sublim mod de claustrare: „M-a prins în foișorul de hârtie/ Al rimelor și ritmurilor rare/ Un timp ciudat aștept să le măsoare/ Esența lor de lut și fantezie“. Și se continuă: „Mă ispitește strofa, mă îmbie/ Rigoarea și căldura ei îmi pare/ Că versul migălit cu strășnicie/ E modul meu sublim de claustrare“. Fără doar și poate, sonetul e antologic.

Poemul *Om*, scris în vers liber cuprinde o reușită concentrare a

neliniștilor ce frământă sufletul poetei: „Om dacă sunt/ mușcă din mine, flămând/ toate întrebările“.

Nu putem trece ușor peste un sonet, tot fără titlu, în care întâlnim și o latură mai optimistă a poetei, o încercare de a scăpa de apăsătorul destin ce i-a adus multă nefericire: „Nu am la mine gata o povață/ Mă iau de mână și fugim în viață“. Deci soluția este confruntarea cu viața, ieșirea din solitudine.

De amintit faptul că scriitoarea s-a înconjurat, mai ales în ultimii ani de viață, în casa în care locuia singură, de multe pisici. În versurile ce poartă titlul *Ambianța* găsim o dedicație către aceste viețuitoare: „Felinele țin loc de muză/ Când dragostea ți se refuză/ Și moartea nu te mai omoară“. În Sonetul datat 15—16 august 1970, poeta se întoarce cu gândul la Enea și Didona (de unde titlul ce urma să-l poarte ciclul de poezii) și, pe lângă alte calități prozaice fixează sentențios rosturile iubirii, singură ea făcându-l pe om nemuritor: „Nu zidurile, crâncenul amor/ Enea te-a făcut nemuritor“.

Modestia și delicatețea Ștefaniei Stîncă se îmbină fericit cu mijloacele de exprimare ce impresionează și se imprimă în memoria afectivă a cititorului, ca în două din ultimele sonete (tot fără titlu) ale ciclului de poezii. Cităm spre exemplificare: „Mă lupt cu setea mea de inedit/ Și nu bănuie nimeni ce delicii/ Prin ce Mesopotamii și Fenicii/ Înflăcărarea m-a ademenit“. Sau finalul: „Posteritatea n-aș vrea să m-audă/ E dintre toate fiara cea mai crudă“, ne obligă să tăcem spre a lăsa să triumfe, în posteritate, numai „deliciile“ poetei. Ideea se repetă și în versurile ce ne lasă imaginea frumoasă a celei care „S-a îmbarcat pentru azur“.

Așadar, conchidem că „Infelix Dido“ este (sau ar trebui să fie) o mare reușită, în care scriitoarea a dovedit că posedă un real talent în transpunerea sentimentelor sale de chinuită existență, urmare a unor permanente neliniști prilejuite nu numai de obstacolele pe care viața i le-a așezat în drum, dar și de firea sa de o sensibilitate atât de deosebită, amintind de marile modele ale romantismului, deși nicăieri nu întâlnim ceva care să mai fi fost spus, nimic ce putea să umbrească originalitatea exprimării unei autentice poete.

Dacă ar fi să concentrăm în câteva rânduri o fidelă caracterizare a Ștefaniei Stîncă, am putea recurge la propriile ei versuri: „O lebedă bolnavă de tristețe/ Pe mările de sunet, revărsate“ (*Vîrsta*) și „M-am războit cu morile de vânt/ Și doborât de cântec o să mor“ (*Fiul risipitor*).

Ștefania Stîncă n-a uitat însă că, în afară de războiul interior pe care l- a dus cu ea însăși, există și legătura sa exterioară cu bătrîna cetate a Târgoviștei, astfel că este cazul să amintim aici un frumos poem închinat diaconului Coresi: „În straiile cernite de șiac/ Pe străzile ce-mpodobesc orașul/ Nemuritor petrece diaconășul/ Ținînd în mână cartea lui de veac“. Parcă-l privim pe Coresi, imortalizat în bronz de Iulia Oniță în parcul din fața Muzeului tiparului. În reluarea unora din aceste versuri, se face trecerea peste timp, la anii de început ai limbii literare românești și cei ai contemporaneității: „Cu straie mohorâte de șiac/ De peste munți se-ntoarce diaconășul/ Ca să contemple-ntinerit orașul/ Ce- ntinde țării cartea lui de veac“.

La încheierea acestor sumare considerente pe marginea poeziei Ștefaniei Stîncă, trebuie subliniat că Târgoviștea a avut și a pierdut o poetă de reală valoare, fapt care va cere celor ce urmează să se străduiască a-i înmănuchia frumoasele ei versuri într-un volum cu care să se înscrie aici, în cetatea tiparului, încă un nume vrednic de stihuitor, alături de cele ale marilor săi înaintași.

ÉVOCATION LITTÉRAIRE — ȘTEFANIA STÎNCĂ

RÉSUMÉ

L'auteur présente la vie et l'activité littéraire de Ștefania Nicolaescu, professeur dans la ville Târgoviște. Poétesse sensible, mais modeste, Ștefania Stîncă allie harmonieusement la tradition culturelle des précurseurs de Dâmbovitza, avec le modernisme lyrique.